

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/76/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317210095
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavel Lukáč
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4317210095.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Lukáča a členov senátu JUDr. Jána Bzdúška a JUDr. Martiny Balegovej, v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD. s.r.o., so sídlom Martinčekova 13, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 50 361 368, proti žalovanej: V. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. L.. X, R., o zaplatenie 578,22 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 6Csp/139/2017 - 82 zo dňa 13.06.2018 v napadnutých častiach, zamietajúcej časti a o náhrade trov konania (II., III. výroku), takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Levice č. k. 6Csp/139/2017 - 82 zo dňa 13.06.2018 v napadnutých častiach II. a III. výroku **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výkonom žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 522,52 eura s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 522,52 eura od 25.05.2014 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. II. výkonom žalobu vo zvyšnej časti zamietol a III. výkonom žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 1 ods. 2, § 2, § 9 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 54 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 4, 5, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

3. Vecne súd prvej inštancie argumentoval tým, že právny predchodca žalobcu (Poštová banka a.s.) žalobou podanou dňa 22.05.2017 sa domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu sumu 578,22 eura, úroky vo výške 67,25 eura, úroky vo výške 582,03 eura, úroky zo zostatku nesplatenej istiny vo výške 29,5 % p. a. zo sumy 578,22 eura od 25.04.2017 do zaplatenia, ročný úrok z omeškania vo výške 5,25 % zo sumy 663,88 eura od 25.04.2017 do zaplatenia, poplatky vo výške 39,28 eura a trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že Poštová banka, a.s., (ako veriteľ) uzatvoril so žalovanou dňa 12.09.2013 zmluvu o úvere číslo 1386363642, podľa ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 600 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť v pravidelných mesačných splátkach. Zmluva upravovala podmienky čerpania úveru, splácanie úveru, podmienky pri neplnení zmluvných povinností. Keďže žalovaná porušila povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas, pohľadávku veriteľa splatila len čiastočne, veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru

Zo zmluvy o úvere, z písomného vyjadrenia žalobcu a z prehľadu splátok a úhrad - platobnej histórie vyplýva, že pôvodný veriteľ uzavrel dňa 12.09.2013 so žalovanou písomnú zmluvu označenú ako Zmluvu o úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru žalovanej vo výške 600 eur. Z písomného vyhotovenia zmluvy vyplýva, že sa žalovaná zaviazala splatiť úver v 48 mesačných splátkach po 22 eur počnúc dňom 15.10.2013 s konečnou splatnosťou dňa 15.09.2017, dohodnutá RPMN bola 41,22 %, ročná úroková

sadzba 29,5 % a priemerná RPMN 46,06 %. Žalovaná podľa vyjadrenia žalobcu doposiaľ uhradila sumu 77,48 eura. Pôvodný veriteľ listom zo dňa 09.05.2014 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, vyzval žalovanú na úhradu dlžnej sumy, upozornil žalovanú, že úver sa stáva splatným v celom rozsahu ku dňu 09.05.2014 a žiadal žalovanú uhradiť dlžnú sumu do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Výzva bola žalovanej doručená dňa 14.05.2014.

Je nesporné, že zmluva, na podklade ktorej si žalobca uplatnil žalovanú pohľadávku, je vzhľadom na charakter subjektov zmluvou spotrebiteľskou. Na tento vzťah je preto potrebné aplikovať okrem zákona o spotrebiteľských úveroch (ZoSÚ) aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce režim spotrebiteľských zmlúv. Prítom nie je podstatné, či je zmluva uzavretá podľa OZ, Obchodného zákonníka či iného právneho predpisu. Zmluvná voľnosť pri spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na predpis, podľa ktorého boli uzavreté, sa môže pohybovať len v medziach všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv obsiahnutej v § 52 a nasl. OZ v tom smere, že sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Po preskúmaní úverovej zmluvy súd zistil, že výška úrokovej sadzby 29,5 % je v rozpore s dobrými mravmi z dôvodu, že vyše dvojnásobne prevyšuje priemerné úrokové miery bánk, ktoré pri spotrebiteľských úveroch od 1 do 5 rokov sa v mesiaci september 2013 pohybovali na úrovni 11,04 %. Keďže žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 600 eur a doposiaľ zaplatila sumu 77,48 eura, súd žalobcovi priznal čiastku 522,52 eura a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

Súd priznal žalobcovi zákonný úrok z omeškania v sadzbe 5,25 % ročne - úroková sadzba ECB 0,25 % v čase omeškania + 5,0 % ročne podľa vyhlášky č. 87/1995) z priznanej sumy 522,52 eura odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na dodatočné plnenie.

Nakoľko vo veci mala úspech žalovaná v rozsahu 58,75 % a žalobca v rozsahu 41,25 %, mala by nárok na náhradu trov konania žalovaná, nakoľko jej však žiadne trovy nevznikli, súd jej nárok na ich náhradu nepriznal. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1, 2 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti ako aj v časti rozhodnutia o náhrade trov konania podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, ktorým žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania.

V odôvodnení podaného odvolania poukázal na to, že žalobca nemal možnosť sa procesne v konaní brániť, keď súd svojím postupom znemožnil účasť žalobcu na konaní a bez toho, aby žalobcu oboznámil o výsledku posúdenia prejudiciálnej otázky o možnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere, žalobu žalobcu o zaplatenie peňažnej sumy zamietol.

Súd nevyzval žalobcu na vyjadrenie sa k otázke určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti a nepostupoval podľa § 129 CSP.

Ak mal súd za to, že v prejednávanej veci o zaplatení je spornou aj otázka neuviedenia náležitostí v zmysle ust. 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa názoru žalobcu mal súd postupovať v zmysle ust. § 129 CSP. Súd môže podávateľa vyzvať aj na odstránenie takej vady podania vo veci samej, ktorá nebráni pokračovaniu v konaní, ak je to účelné pre ďalší priebeh konania. Súd mohol za účelom rýchleho a hospodárneho konania vyzvať žalobcu, aby sa vyjadril k predbežnému právnomu posúdeniu veci o vyhlásení bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere, ktoré viedlo k zamietnutiu žaloby ako celku.

Súd mohol vo veci vytýčiť termín predbežného prejednávania sporu podľa § 168 CSP, ktorého účelom je zabrániť i inštitútu tzv. prekvapivých rozsudkov, akým napadnuté rozhodnutie nesporné je.

Postup súdu nie je v súlade so zásadami účelnosti a hospodárnosti konania a nastáva situácia, kedy jedinou možnosťou procesnej obrany žalobcu je právo podať odvolanie, čím sa de facto prenáša úloha súdu prvej inštancie na súd druhej inštancie, čo nie je žiaduce.

Úroková sadzba predstavuje cenu, ktorú musí dlžník zaplatiť za požičané peniaze. Táto cena je určená špecificky, nakoľko je pomerom celkového požadovaného poplatku, ktorý musí dlžník zaplatiť veriteľovi, aby úver získal za vopred dohodnutú dobu, k objemu úveru, ktorý je dlžníkovi skutočne k dispozícii.

Žalobca nesúhlasí s tvrdením súdu, že výška úrokovej sadzby 29,5 % je v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Súdom uvedená hodnota 11,04 % však predstavuje priemernú hodnotu, teda ide o tzv. aritmetický priemer. Z uvedeného teda vyplýva, že do tejto hodnoty z jednej strany vstupujú ako minimálne hodnoty úrokovej sadzby, ako aj maximálne.

Všeobecné súdy vrátane ústavného súdu ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavru akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal“, ale „peniaze mohol zobrať“), a to sa už dotýka samej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti.

5. Žalovaná sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 CSP preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach v medziach podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v časti zamietnutia žaloby (II. výrok) a v časti o náhrade trov konania (III. výrok) je dôvodné. Rozsudok súdu prvej inštancie preto v týchto častiach bez nariadenia pojednávania zrušil podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP. Rozhodnutie bolo vyhlásené dňa 31.01.2020.

7. Predmetom konania na súde prvej inštancie bol uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie sumy 578,22 eura spolu s kapitalizovanými úrokmi, úrokom z omeškania a kapitalizovaným poplatkom.

8. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel čiastočne v časti istiny v sume 522,52 eura spolu s úrokom z omeškania 5, 25 % ročne zo sumy 522,52 eura od 25.05.2014 do zaplatenia.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu v napadnutom rozsahu, t. j. v zostávajúcej časti uplatneného nároku žalobcu, t. j. úroku, úroku z omeškania a poplatku zamietol, a to z toho dôvodu, že zmluvne dohodnutá výška úrokovej sadzby 29,5 % je v rozpore s dobrými mravmi, pričom prevyšuje priemerné úrokové miery bánk.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

12. Podľa judikatúry Ústavného súdu SR, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 Ústavy, inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom porušuje Ústavou zaručené právo na súdnu ochranu.

13. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a/ až d/ CSP sú porušením zákonného práva strany sporu, účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku SR okrem zákonov aj cit. čl. 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

14. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP je nepreskúmateľné. Ak potom absencia riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. V závislosti od miery znemožnenia stranám realizovať ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Keďže v danom prípade v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie absentuje riadne odôvodnenie zamietnutia časti uplatneného nároku žalobcu na kapitalizovaný úrok, úrok z omeškania ako aj poplatok, došlo k nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie a znemožneniu stranám

realizovať ich procesné právo na vysvetlenie dôvodov rozhodnutia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Úrok z omeškania predstavuje tzv. zákonnú sankciu (je to príslušenstvom pohľadávky), a to pre prípad omeškania dlžníka s platením peňažného plnenia. Nárok na úrok z omeškania tak vzniká žalobcovi, veriteľovi automaticky zo zákona, a to aj v prípade ak k tomu nie je žiadna dohoda účastníkov zmluvy. Nepochybne dôvodným nárokom je aj zmluvný úrok poskytnutým peňažných prostriedkov, a teda jeho nepriznanie v dohodnutej výške, resp. v primeranej výške nemá oporu v doterajšej rozhodovacej praxi súdov. Pokiaľ sa teda týka úroku z omeškania z nesplatenej istiny ako aj úroku z nesplatenej istiny je potrebné, aby sa s tým prednostne vysporiadal súd prvej inštancie vychádzajúc z dôkaznej argumentácie žalobcu so zameraním na preukázanie ich základu ako aj výšky, a teda priznanie, resp. nepriznanie, čiastočné nepriznanie bude v ďalšom konaní potrebné náležite odôvodniť.

16. Povinnosťou súdu prvej inštancie teda v ďalšom konaní bude opätovne vec preskúmať, zaoberať sa pritom vecnou aj právnou správnosťou a dôvodnosťou žalobcom uplatnených nárokov na úroky, úroky z omeškania a poplatky a za tým účelom prípadne podľa § 295 CSP doplniť dokazovanie a jeho výsledky nadväzne komplexne vyhodnotiť bez súčasného neprimeraného zvýhodnenia spotrebiteľa ako rovnocennej strany sporu. V novom rozhodnutí potom prvoinštančný súd rozhodne zároveň aj o náhrade trov konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 CSP).

17. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. To neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).